

DE VLUCHT Ludo Laagland

Aflevering 8

Ik was het natuurlijk veel liever dadelijk opgestapt, maar dat kon ik niet zonder haar achterdochtig te maken. Ik moest mij integendeel tot in de puntjes beheersen.

“Al twee dagen zijn ze in het Grasbos, achter het station, aan het zoeken naar zwarten die er verscholen zitten. Onder andere de burgemeester van Diest. De citadel, die gebruikt wordt als gevangenis, zal te klein zijn om alle landverraders van de streek in op te sluiten,” zei ze.

“De kans bestaat dat ik er vandaag ook nog ingestopt wordt,” dacht ik angstvallig. Zo onopvallend mogelijk begon ik daarom zachtjesaan mijn figuurlijke valiezen te pakken. Ik moest kost wat kost hierbuiten zijn vóór de luitenant arriveerde.

Wanneer ik haar dus diplomatisch liet verstaan dat het zo stilaan tijd werd om mijn domicilie naar het Brusselse over te plaatsen, protesteerde zij en begon mij alvast een verse tas koffie in te schenken. “Op een uurtje zal het nu ook niet steken,” zei ze. Daarbij, mijn man kan elk ogenblik thuis komen.

En of het nu telepathie was of niet: buiten stopte een motorfiets en de lang verwachte viel met de deur en met zijn galauniform in huis.

Hij schrok niet weinig een vreemd manspersoon bij zijn vrouw aan te treffen. Hoe zou je zelf zijn! Hij keek me aan met een air van 'wat kom jij hier doen, manneke' en richtte dan zijn militaire blikken naar zijn edelachtbare echtgenote, die nu plots voor hem heel wat minder edel en minder achtbaar bleek te zijn.

Maar zij, met de koelbloedigheid dergelijke volkswrouwen eigen, en bereid om haar tamelijk jonge leven voor haar onschuld op te offeren, antwoordde:

“Die jongen heeft vast gezeten bij de Duitsers, schat. Hij liep in de stad rond, scheel van de honger. Ik heb hem mee naar hier gebracht, de sukkelaar.”

“Heb jij vastgezet?”, vroeg hij bewonderend.

En voor de vierde keer vandaag deed ik mijn verhaal. Over de piloten die ik naar Frankrijk smokkelde, over de “zwarte” die mij verklikte, over mijn aanhouding, mijn gevangenschap, mijn ouders, mijn lief, et cetera.

Hij was één en al oor en oog voor deze glorieuze bladzijde die ik aan onze vaderlandse geschiedenis had toegevoegd.

“En hoe geraak jij nu verder thuis?”, vroeg hij vaderlijk bezorgd.

“Te voet natuurlijk,” antwoordde ik.

“Maar jongen, dat is toch niet te doen! Na twee jaar gevangenis! Als ik in jouw plaats was, zou ik aan de Engelsen vragen om mee te mogen rijden tot Brussel. Dat zal wel lukken.”

Ik had hem wel kunnen bedanken om dit lumineuze idee, d.w.z. de mogelijkheid die hij mij onverwacht bood, om van deze vulkaan af te geraken.

Maar voor ik mijn incivieke mond kon openen, ging hij verder:

“En mocht je niet met hen mee kunnen, dan kom je maar terug tot hier en leen ik je mijn fiets wel.”

Nu wist ik meteen wat mij te doen stond.

Daar ik geen mens kon vertrouwen, zelfs de Engelsen niet, liep ik voor de schijn een uurtje door de stad, zonder aan iemand wat te vragen en begaf mij dan hoopvol terug naar het huis van de luitenant.

“Het is niet gelukt” zei ik, gemaakt teleurgesteld.

“Dat is niet erg” antwoordde hij. En zich tot zijn vrouw wendend:

“Jeanneke, haal jij mijn fiets eens even uit het washok.”

Het licht, de banden en de remmen werden nog eens vlug en grondig gecontroleerd, terwijl Jeanneke intussen een paar boterhammen klaarmaakte voor onderweg. Ziezo! In de keuken werd mij alles edelmoedig en haast officieel overhandigd.

Ik vergat haast dat wij tot twee tegenovergestelde kampen behoorden, en stond na te denken hoe ik hen die fiets kon terug bezorgen.

“Zoudt u mij uw adres niet kunnen geven?”, vroeg ik daarom. Want in geval ikzelf uw fiets niet kan terug brengen, laat ik u hem wel door een vriend of een familielid terug bezorgen.”

“Natuurlijk! En als je zo vriendelijk wil zijn van ons ook jouw adres te geven... dan zullen wij je wel eens schrijven en je o.a. laten weten wanneer wij de laatste zwarte hebben aangehouden.”

Hij overhandigde mij zijn visitekaartje met de hongerige leeuwenkop en het kenteken van de weerstand er op: 'Vandemeulebroeck Henri, Luitenant van de Witte Brigade, Mottebollenstraat, 17 Diest'.

Dan schreef hij mijn adres op een kaartje: 'Van den Brande, François, student, Steenstraat 16, Sint-Jans-Molenbeek, Brussel' en zette het op de schouw naast een beeld van Napoleon.

Ik duwde mijn ijzeren paard door het smalle gangetje naar buiten. Daar stond de hele buurt mij op te wachten. Want terwijl ik bij de luitenant mijn lotgevallen in geuren kleuren zat te vertellen, waren zijn kinderen de zaak al gaan verraden. Gejuich steeg op en een in alle haast bijeen getrommeld orkestje (een man met een harmonica en één met een banjo) zette de Brabançonne in. De ogen van de omstaanders schoten vol water bij het zien van de eerste “politieke gevangene.” Men kwam naar mij toe, als naar een lang verhuisd familielid; men drukte mij de hand en omhelsde mij, terwijl ik het bestierf van schrik dat ik door iemand zou ontmaskerd worden. Gelukkig gebeurde dit niet en werd mijn hartslag vlug weer normaal.

Jeanneke kwam ook nog even naar buiten gelopen met een Schotse sjaal die zij mij om de hals sloeg. “Want zo tegen de avond aan, zal het op de fiets wel niet te warm zijn” zei ze.

Toen was het tijd om echt te vertrekken.

“Ruimt baan nu!”, riep ik lachend, en langzaam schoten mijn bewonderaars opzij. Ik stond even recht op mijn pedalen en weg was de held van de dag. Een troepje bengels holde mij nog achterna, tot ik hen van mijn wiel schudde. Ik keek van verre nog eens om naar de wuivende buurt, wuifde terug en verdween dan in de richting van Leuven.

Met een grote bocht omheen de stad kwam ik kort nadien bij de kruisheren aan. Een uur te vroeg. Pater van Meerendonck had nog geen nieuws. Hij nam mij mee naar de kloosterkerk.

“Blijf hier maar wat wachten,” zei hij bemoedigend. “Hier zit je veilig. Want waar ze de bevrijding zouden móeten vieren, daar komen ze toch niet.”

Ik deed even de kruisweg; liep eens langs de heiligenbeelden en langs de schilderijen die er hingen, en ging bij de preekstoel op een stoel zitten. Ik bedankte O.L.Heer omdat alles tot nog toe zo goed was verlopen. De stilte omvatte mij als een onzichtbare stomp.

Daar was pater van Meerendonck!

“Jongen, er is goed nieuws! Ze leven bij jullie nog allemaal en je zus is hier.”

Inderdaad, zij was met de fiets naar de kruisheren gekomen en vroeg of ik, vóór ik verder trok, eerst nog even langs moeder kwam. Zij vertelde mij dat vader door de weerstanders op onze witte werkos was gezet en zo naar het dorp gevoerd, waar hij op het gemeentehuis, met nog een hele hoop andere mensen, werd vastgehouden. Zij had ook vaders bril meegebracht als camouflagemiddel. Ik ruilde hem dus voor mijn montuur en stelde haar voor, nu de fiets van de luitenant terug te brengen. Zij huiverde echter bij die gedachte, maar ik stelde haar gerust.

In de Mottebollenstraat verschoot men niet weinig toen men mij terug zag. Zo vlug reeds en dan nog met een meisje!

“Dit is mijn zus hier,” zei ik. Zij had vanmorgen in Brussel langs de radio vernomen dat de politieke gevangenen in het kamp van Beverlo waren bevrijd, en zij was mij onmiddellijk tegemoet gekomen. Bij kennissen in Assent heeft ze de hele dag staan wachten, langs de grote baan naar Leuven (Want daar moest ik noodzakelijkerwijze voorbijkomen nu het spoorwegverkeer ten gevolge van de bombardementen stil lag).”

Ik had haar, vóór wij aanbelden, op het hart gedrukt dat zij zich zo zwijgzaam en afzijdig mogelijk moest houden, om het gevaar te vermijden dat zij mij er zou inpraten.

wordt vervolgd